

Rakennus- ja ympäristövaliokunta
Byggnads- och miljöutskottet

21.3.2023

Päätös merenkulun ympäristönsuojelulain mukaisessa hallintopakkoasiassa liittyen huvivenesataman käymäläjätevesien vastaanottolaitteen järjestämiseen

1 Asia

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009, MYSL) 12 luvun 15 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisen määräyksen (päävelvoitteen) antaminen ja 16 §:n mukaisen juoksevan uhkasakon asettaminen määräyksen tehosteeksi asiassa, joka koskee merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 4 § 2 momentin käymäläjätevesien vastaanottolaitteen järjestämisestä tai sen käyttöoikeuden sopimisesta kohtuullisella etäisyydellä olevan muun toiminnanharjoittajan kanssa.

2 Päätöksen kohdistaminen

Hjallis Promotion Oy
Y-tunnus 0871441-1

3 Viranomaisen toimivalta

MYSL:n 12 luvun 5 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo erityisesti huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa. Kyseisen lainkohdan mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset voivat tämän lain mukaiseen toimivaltaansa kuuluvassa asiassa:

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;
- 2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, täyttämään muulla kuin 1 kohdassa tarkoitettuun tavoin velvollisuutensa;
- 3) määrätä 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta.

Sipoon kunnanvaltuuston 24.4.2017 hyväksymän Sipoon kunnan hallintosäännön 33 §:n mukaan rakennus- ja ympäristövaliokunta toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena.

4 Asian taustatiedot lyhyesti

Hjallis Promotion Oy Ab:lle on ensimmäisen kerran huomautettu veneiden käymäläjätevesien vastaanoton puutteesta vuonna 2013. Sipoon ympäristövalvonnan tiedossa on, että Hjallis Promotion Oy ja Sipoon kunta

Rakennus- ja ympäristövaliokunta
Byggnads- och miljökottet

21.3.2023

ovat käyneet keskenään neuvotteluita käymäläjätteen vastaanottopisteen järjestämisestä ja siitä on tehty keskinäinen sopimus.

Sipoon ympäristövalvonta on katsonut, että Hjallis Promotion Oy ja Sipoon kunnan välinen sopimus ei poista merenkulun ympäristönsuojelulain mukaan satamanpitäjän Hjallis Promotion Oy:n velvollisuutta järjestää huvivenesatamaan käymäläjätevesien vastaanottopiste ja huolehtia venesataman jätehuollosta.

Sipoon ympäristövalvonta siirsi asian hallintopakkokäsittelyä varten Uudenmaan ELY-keskukselle tammikuussa 2020, jolloin merenkulun ympäristönsuojelulain mukaan ELY-keskus oli toimivaltainen viranomaisen hallintopakkoasiassa. Merenkulun ympäristönsuojelulain muutoksen (669/2021) myötä myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle annettiin oikeus käyttää hallintopakkomenettelyä, joten Uudenmaan ELY-keskus siirsi asian käsittelyn Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle takaisin elokuussa 2021.

Hjallis Promotion Oy Ab:n venesatamasta ei ole pysyvää veneiden käymäläjätevesien tyhjennyslaitteistoa. Sipoon rakennus- ja ympäristövaliokunta velvoitti päätöksessään 16.6.2022 § 74 Hjallis Promotion Oy Ab:tä järjestämään ja ylläpitämään veneiden käymäläjätevesien vastaanottolaitteen niin, että sitä on mahdollista käyttää veneet, joilla on venepaikka Hjallis Promotion Oy:n huvivenesatamassa.

Vaihtoehtoisesti Hjallis Promotion Oy:llä oli mahdollisuus osoittaa erillisellä kirjallisella sopimuksella, että huvivenesatamalla on sopimus kohtuullisella etäisyydellä lähialueella olevan käymäläjäteveden vastaanottolaitteen käyttöoikeudesta.

Määräajaksi asetettiin 15.8.2022. Pääveloitteen tehosteeksi asetettiin juokseva uhkasakko. Päävelvoite määrätiin noudatettavaksi juoksevan uhkasakon uhalla. Juoksevan uhkasakon kiinteä peruserä oli 10 000 euroa, jonka lisäksi asetettiin 5 000 euron lisäerä jokaista kuukauden mittaista ajanjaksoa (uhkasakkojakso) varten, jonka kuluessa päävelvoitetta ei ole noudatettu.

Ympäristövalvonta myöntyi elokuussa -22 Hjallis Promotion Oy:n ehdotukseen järjestää kokeiluluontoisesti sataman veneilijöiden septitankkien tyhjennyksen Hurrikaanit Ympäristöhuolto Oy:n toimesta 29.7.- 4.11.2022 perjantaisin 2 viikon välein klo 17.00-19.00. Aikataulu informoitiin venepaikan vuokranneille (veneseurat: Karinkiertäjät ja SNafS) sekä porttitiedotteissa.

Rakennus- ja ympäristövaliokunta
Byggnads- och miljökommitté

21.3.2023

5 Septityhjennyksen kokeilun tulokset ja muut asiasta saadut tiedot

Kokeilun aikana (10 krt) septityhjennyspisteellä kävi kolme venettä.
Tyhjennettävää kertyi 0,03 – 0,2 tn/krt.

Venelaituripaikkoihin on kahdella veneseuralla venepaikkaoptio seuraavasti:

- Karinkiertäjät 47 kpl
- Sibbo Navigationsällskap 28 kpl

6 Asian käsittely

Kuuleminen

Ennen asian saattamista rakennus- ja ympäristövaliokunnan käsittelyyn, Hjallis Promotion Oy:lle on varattu tilaisuus antaa kirjallinen selitys pysyvän septitankin järjestämisestä päätösesityksen mukaisesti.

Selitys

Hjallis Promotion Oy on 13.2.2023 toimittamassaan selityksessä tuonut esille, että kiinteän septityhjennyspisteen järjestäminen on viemäröinnin puuttuessa mahdotonta ratkaista. Rakennusprojekti, joka vaatii ranta-alueen maanpinnan korottamista ja jonka aikana viemäri rakennettaisiin rantaan, on nyt seisahtanut. Sipoon kunta omistaa maa-alueen ja keväällä on alueella alkamassa rakennuttajan kilpailutus. Hjallis Promotion Oy on katsonut, että huomioon otettaessa tyhjennysten pieni tarve tulisi ensi kauden tyhjennyksien jatkamisesta neuvotella viime kauden septityhjennyksiä tarjoavan yrityksen kanssa.

Hjallis Promotion venesatamassa on 328 venepaikkaa, joissa septitankillisia kaudesta riippuen maksimissaan 50. Hjallis Promotion Oy vakuuttaa vastineessaan, että seurat ovat olleet tyytyväisiä tarjottuun tyhjennysmahdollisuuteen. Sipoonrannassa ei ole vierasvenesatamaa. Huvivenesataman jätteiden vastaanottoa mitoitettaessa ei näin ollen ole otettava huomioon toisista huvivenesatamista tulevia veneitä. Lähellä olevan Karhusaaren satamassa vierailevat veneet saavat käyttää siellä olevia septityhjennyslaitteita veloitusetta.

Hjallis Promotion Oy:n satamasta on tehty ilmoitus ympäristönsuojelun tietojärjestelmään sataman jätehuoltosuunnitelmasta 31.8.2018. Satamassa on jätepieni (sekajäte).

7 Rakennus- ja ympäristövaliokunnan ratkaisu

Päätös

Rakennus- ja ympäristövaliokunta on tutkinut asian ja määrää merenkulun ympäristönsuojelulain 12 luvun 15 §:n nojalla **Hjallis Promotion Oy Ab:n** järjestämään ja ylläpitämään venesatamassa veneiden käymäläjätevesien

Rakennus- ja ympäristövaliokunta
Byggnads- och miljökottet

21.3.2023

vastaanottopisteen, jota on mahdollisuus käyttää **päivittäin** veneilykauden aikana. Vastaanottopisteen tulee olla käyttökunnossa **viimeistään 1.6.2023**

Vaihtoehtoisesti Hjallis Promotion voi osoittaa erillisellä kirjallisella sopimuksella, että huvivenesatamalla on sopimus kohtuullisella etäisyydellä lähialueella olevan käymäläjäteveden vastaanottolaitteen käyttöoikeudesta. kirjallinen sopimus tulee toimittaa Sipoon ympäristövalvontaan 1.6.2023 mennessä.

Juoksevan uhkasakon asettaminen päävelvoitteen tehosteeksi

Rakennus- ja ympäristövaliokunta asettaa MYSL:n 12 luvun 16 §:n ja uhkasakkolain 6 ja 9 §:n nojalla seuraavan uhan edellä antamansa päävelvoitteen tehosteeksi:

Päävelvoite määrätään noudatettavaksi juoksevan uhkasakon uhalla. Juoksevan uhkasakon kiinteä peruserä on 10 000 euroa, jonka lisäksi asetetaan 5 000 euron lisäerä jokaista kuukauden mittaista ajanjaksoa (uhkasakkojakso) varten, jonka kuluessa päävelvoitetta ei ole noudatettu.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus toisin määrää (MYSL 13 luku 9 §).

8 Perustelut

Sovellettuja säännöksiä ja oikeudellinen arviointi

Huvivenesatama on paikka, joka palvelee pääasiassa huvialuksia ja huviveneitä (MYSL 1 luku 2 § kohta 18). Huviveneitä ja huvialusta käytetään urheilukäyttöön tai vapaa-ajan viettoon, ei kaupalliseen tarkoitukseen. Huviveneen rungon pituus vaihtelee 2,5 metristä 24 metriin, kun taas huvialuksen rungon pituus on yli 24 metriä ja bruttovetoisuus alle 500. Aluksen tyyppi tai käyttövoima ei vaikuta kummankaan aluksen määrittelyyn. (MYSL 1 luku 2 § kohta 16 ja 17).

Kyseessä ei ole rakenteiltaan ja palveluiltaan sekä käyttäjä- ja jätemääriltään vähäinen paikka tai alue, koska venesataman venepaikoista yli 300 kpl on vuokrattavissa myös veneilijöille, joilla ei ole asuin- tai vapaa-ajankiinteistöä saaristossa (MYSL 1 luku 8 § ja 9 luku 4 §).

Huvivenesataman pitäjällä on yleinen velvollisuus huolehtia siitä, että huvivenesatamassa on riittävät erilliset vastaanottolaitteet vähintään käymäläjätevesille ja sekalaiselle yhdyskuntajätteelle (MYSL 9 luku 4.2 §).

Jos alukset ovat kiinnittyneinä huvivenesatamassa pääsääntöisesti pidempään kuin kolme yötä; on pitäjän lisäksi huolehdittava riittävien ja erillisten vastaanottolaitteiden järjestämisestä ainakin öljypitoisille ja vaarallisille jätteille (MYSL 9 luku 4.3 §).

Rakennus- ja ympäristövaliokunta
Byggnads- och miljökottet

21.3.2023

Huvivenesataman pitäjä voi järjestää jätteiden vastaanoton sopimalla kohtuullisella etäisyydellä lähialueella olevan vastaanottolaitteen käyttöoikeudesta. Tällöin huvivenesatamassa on oltava sen käyttäjien helposti saatavilla tieto tällaisesta järjestelystä sekä kyseisen vastaanottolaitteiston sijainnista ja aukioloajoista. Huvivenesataman jätteiden vastaanottoa mitoitettaessa on myös otettava huomioon toisista huvivenesatamista tulevat käyttäjät (MYSL:n 9 luku 4.4 §).

Valvontaviranomainen voi asettaa tämän lain nojalla antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan. (MYSL 12 luku 16 §)

Koska toiminnanharjoittaja on ollut tietoinen venesatamaa koskevasta velvoitteesta ja asian kuntoon saattamiseen on ollut aikaa jo 9 vuotta, ympäristönsuojeluviranomainen on katsonut parhaaksi määrätä toiminnanharjoittajan täyttämään velvollisuutensa annettuun määräaikaan mennessä ja tehostaa päätöstä uhkasakolla.

Sakon määrä harkittaessa on otettu huomioon päävelvoitteen laatu ja muut asiaan vaikuttavat asiat (uhkasakkoL 8 §). Uhkasakko asetetaan juoksevana asian pitkän laiminlyönnin vuoksi, jolloin sille asetetaan peruserä ja jokaista seuraavaa uhkasakkojaksoa (tässä 1 kk) varten lisäerä (UhkasakkoL 9 §).

Asianosaiselle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi ja antaa selityksensä asiasta (HL 34).

Muutoksenhaku ei estä päätöksen täytäntöönpanoa, ellei valitusviranomainen toisin määrää (MYSL 13 luku 9 §)

Muut perustelut

Päätöstä tehtäessä on katsottu, ettei viemäröinnin puute Sipoonrannan rannasta ole este järjestää veneiden käymäläjätevesien vastaanottopistettä Hjallis Promotion Oy:n venesataman yhteyteen. Käymäläjätevesien vastaanottopisteelle löytyy vaihtoehtoisia toteutustapoja, on esim. mahdollista toteuttaa se ns. kelluvana, jolloin velvoite on täytettävissä myös muutoin kuin rakentamalla viemäröinti satamaan.

9 Velvoitetun ilmoitusvelvollisuus

Milloin uhkasakko, teettämisuhka tai keskeyttämisuhka on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi, velvoitetun on omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite. (Uhkasakkolaki 18 §)

Rakennus- ja ympäristövaliokunta
Byggnads- och miljöutskottet

21.3.2023

10 Päätöksen käsittelymaksu

Maksutta

11 Valvonnasta perittävä maksu

Hallintopakkomääräyksen noudattamisen valvomiseksi tehtävästä tarkastuksesta peritään ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen maksu.

12 Päätöksen tiedoksianto

Todisteellinen tiedoksianto (asianosaiset)

Päätös lähetetään seuraaville vastaanottajille postitse saantitodistuksella, jolloin päätöksen tiedoksisaannin ajankohdan osoittaa saantitodistus:

- Hjallis Promotion Oy Ab c/o Jadalux Oy

13 Lisätietoja

Päätöksen valmistelija ja lisätietojen antaja: ympäristötarkastaja Anu Juvonen, anu.juvonen(at)sipoo.fi.

14 Valitusosoitus

Valitusviranomainen:

Tähän päätökseen ja/tai päätökseen asian käsittelystä peritystä maksusta saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusoikeus on:

- sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät
- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella.

Valitusaika ja valituksen perille toimittaminen:

Valitus on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa** päätöksen **tiedoksisaamisesta**, sitä päivää lukuun ottamatta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Käytettäessä muuta

Rakennus- ja ympäristövaliokunta
Byggnads- och miljökottet

21.3.2023

tiedoksiantotapaa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusta ei ole tehty määräajassa, valitus voidaan jättää tutkimatta. Valituskirjelmän voi toimittaa myös sähköisesti joko sähköpostitse tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalveluun.

Helsingin hallinto-oikeudelle osoitettavassa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valtuutus:

Asiamiehen on, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, liitettävä **valituskirjelmään valtakirja**, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Oikeudenkäyntimaksu:

Helsingin hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija, ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Rakennus- ja ympäristövaliokunta
Byggnads- och miljökottet

21.3.2023

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Aukioloaika: ma–pe klo 8.00–16.15

Puhelin: 029 56 42069

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi

Asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>